

מחוץ לקופסא - מס' 6

לרוב אני מתחיל עם אירוע היסטורי שקרה השבוע, אולם הפעם זה יהיה הפוך. "לא כל דור זוכה בהזדמנות להפוך את דף העבר ולכתוב פרק חדש בהיסטוריה" אמר השבוע הנשיא אובמה והתייחס לתושבי דרום סודאן שבשבוע זה לוקחים את גורלם בידם ומחליטים במשאל עם על עתיד חבל הארץ: האם לאחדות עם סודאן (ליתר דיוק, עם הממשל בצפון) או להיפרדות ועצמאות. קצת רקע: קרוב לחמישים שנה, משנת 1955, התנהלו עימותים מזדמנים בין הצפון שמאוכלס בערבים מוסלמים לבין הדרום שמורכב מאפריקנים נוצרים ועובדי אלילים. עד שנת 2005, אז נחתם הסכם בין הנציגים ובו הוחלט שהדרום יקבל מידה של אוטונומיה וייקבע מועד שבו יוחלט על מעמדו: האם לאחדות או לעצמאות.

אתם ודאי שואלים מה כל-כך מרתק בעימות אזוטרי, ועוד באפריקה. ראשית, בפן הרגשי אני מודה שתמיד מסקרן לראות כיצד קבוצה אתנית מסוימת מחליטה על זהות והגדרה עצמית ונאבקת כדי לזכות בחיי חורין בדמות מדינה עצמאית. אבל אם נעזוב את הרומנטיקה בצד, יש בסיפור הזה מציאות אכזרית שגבתה חיים רבים לאורך השנים, מאבקי שליטה על מקורות מים ומאגרי נפט ושליט (עומר אל-באשיר) שהוצא נגדו צו מעצר בין-לאומי בגין ~~מאורות~~ לרצח עם (בדארפור). ממש טלנובלה. אירוע בעולם, תמיד תימצא זווית ישראלית ולכן יהיה מעניין לבדוק האם המדינה החדשה תכונן יחסים איתנו, בניגוד לצפון (אמרו שלא תהיה בעיה), ולתהות אולי זו מזימה שאנחנו בין מבצעה (טוענים שישראל שיתפה פעולה עם דרום סודאן) וכיצד כל זה ישפיע על זרם המסתננים היוצאים מסודאן לכל עבר, גם לישראל.

משאל העם יסתיים בשבת ובסופו נדע מה החליטו תושבי דרום סודאן; כיצד יגיבו המשטר בצפון, מדינות ערב, מדינות
מה שבטוח-יהיה מעניין. ובנימה אישית, 50 שנה אחרי שהמעצמות הקולוניאליות עזבו את היבשת השחורה, והיא עוד
שרירותיים וחמדנות אחר משאבי טבע הולידו סכסוכים קשים ועקובים מדם בין עמים שונים, שלטונות שחופש וחירות
ועוני. בעולם שבו המרחק והזמן מתקצרים, חשוב להבין שכל אירוע במקום מסוים עתיד להשפיע על אזורים אחרים ו
מה שקורה ולגלות התעניינות ואפילו להרחיב אופקים, רחמנא ליצלן. מה גם שראוי שנתייחס בין שאר עיסוקנו "הבוע
שעבור רבים היא החצר האחורית של העולם, אבל אפילו בה ניתן למצוא ניצוצות של תקווה לאנושות.

היום לפני 41 שנים נפטרה המשוררת לאה גולדברג והיא בת 58. אחד מעמודי התווך של השירה והספרות העבריים
רבים מבני דורה) ועלתה לארץ-ישראל בשנת 1935, שם חברה ליוצרים כמו נתן אלתרמן, אברהם שלונסקי, אברהם
שקראו תיגר כנגד דור המייסדים של הממסד הספרותי, כמו ביאליק וטשרניחובסקי, ויצרו כתיבה מודרנית יותר.

פועלה כלל כתיבת ספרי ילדים וכתיבה עבור עיתוני ילדים, תרגום קלאסיקות, כתיבת שירה ורומנים. בעיקר מפורסמת
פחות נמלצת משל דור המייסדים ופחות "מגויסת", אך הייתה שירה אינטימית שעסקה בנושאים אוניברסאליים שנגעו
שילוב תיאורי טבע ונוף. אפרופו טבע, רוב התיאורים נגעו לחיים שהשאירה באירופה, דבר לא מובן מאליו בזמנים ש
הייתה מושא כיסופים וערגה ומקום שאליו באים לבנות ולהיבנות. גולדברג נפטרה לבסוף בטרם עת ב-1970 מסרטן,
שנה יצירתה קיבלה הכרה מהציבור הרחב כאשר קיבלה את פרס ישראל ושירים עבריים רבים פרי עטה זכו להלחנה

למרות כל הרזומה המרשים, יש לי קשר ללאה גולדברג. ליתר דיוק לסבתי ז"ל שגדלה כילדה ברח' ארנון בתל-אב
התגוררה גולדברג. ברבות השנים טענה שהיא מסוגלת לזהות את דמותה בספר הילדים שהוציאה גולדברג "ידידי"

41 שנה אחרי פטירתה, ושירתה של גולדברג זכתה כאמור לעיבודים ולגרסאות רבות. גולדברג, כמו רבים מעמיתיה
המכובדת של משוררים שזכו לעיבודים מוזיקליים ע"י מוזיקאים חובבי שירה שניסו ומנסים לחבר בין האמנות הגבוהה
האמנות הפופולארית של המוזיקה. אל דאגה, ברוב המקרים זה מצליח ושירי המשוררים נהפכים לנכסי צאן ברזל ע

על כן חשוב לזכור את אותם המשוררים שניסו להכניס קצת רוח וטעם לתוך חיינו השגרתיים והאפורים, שנסכו בנו ה
ומחשבות עמוקות. חייבים להודות שלולא היו זוכים אותם משוררים לעיבודים, רבים כנראה לא היו מודעים ל
פעולה בין השירה למוזיקה מראה כי קמה כאן תרבות חיה, יוצרת ושוקקת.

